

Ezen és hasonló okok érlelték meg a *boszniai okkupáció tervét*. A berlini kongresszus, engedvén *Andrássy* Gyula sürgetésének, július 13. egyetértően a szerződés XXV. cikkében kimondotta, hogy *Ausztria-Magyarország Boszniát és Hercegovinát megszállhatja és igazgathassa*; a novibazári szandzsák azonban ezentúl is a török kormány fenhatósága alatt maradjon, de Ausztria-Magyarország ott is tarthat helyőrségeket és az utakat is megszállva tarthatja, hogy ezáltal a lakosság szabadsága és jóléte biztosítva legyen. A felhatalmazás alapján fogott a bécsi kormány az okkupáció megkezdéséhez, mindamellett, hogy a magyar országgyűlés, ugyszint a bécsi birodalmi gyűlés bármimemű hódító kaland ellen már előzetesen is a leghatározottabban tiltakozott. Az udvar erre nem hederített és a mozgósítást elrendelte.

Abból, az *Andrássy* Gyulától is vallott nézetből kiindulva, hogy az okkupáció simán sé vérontás nélkül fog végbemenni, a kormány csak a 13. hadtestet és egy gyalogsági hadosztályt mozgósított; amannak élére *Philippovich* tábornokot állította, ki 1878 július 29. négy hadosztalban *Brod*, *Sabac*, *O-Gnadszka*- és *Kosztajnicánál* nyomult be *Boszniába*, míg a 18. gyalogsági hadosztály *Jovanovic* altábornagy alatt *Hercegovinába* tört és *Mosztárt* szállotta meg, még mielőtt a felkelők a várost hatalmukba keríthették. Annál több csapás érte a Száván átkelt csapatokat. Az első napokon ugyan ellenség nem mutatkozott, de midőn az elővéd *Maglai* faluba ért, a bosnyák felkelők lesbe esalták a délcég huszárokat és ezzel kiűzték a külföldi ügynökök és pánszláv izgatók által gondosan előkészített és a fanatikus *Hadi Loja* által szított felkelés, mely a *guerilla*-harcra fölőtte alkalmas országban kimondhatatlan fáradsálmakat és számtalan akadályt gördített az osztrák és magyar csapatok elé. A magukra hagyott török hadosztályok (27 zászlóalj) parancs híján a felkelőkhez csatlakoztak. A Bosznia mellékén délnék vonuló osztrák derék had folytonos küzdelmek árán aug. 19. elérte *Sarajevót*, melyet elkecseregett utcai harcok után hatalmába kerített. De a kietlen és járatlan hegyvidéken ballagó szárnyak több ízben (igy *Ravnice* és *Stolac* mellett) válságos helyzetbe sodortattak; a felkelők lesbe esalták, orozva megfáradták, kiéheztették, a megsebesült foglyokon pedig állatias boszut vettek.

A bécsi kormány a váratlan halálhírek hallatára három, a 3., 4. és 5. hadtestet állította hadilábra és sietve a harcra küldötte. Azonfelül honvéd-zászlóaljakat is rendelt török földre. A 3. hadtest a *Doboj* melletti sáncokban kitartott kemény küzdelmek után a Bosznia és mellékfolyóinak völgyeiből űzte el az ellenséget. A 4. hadtest *Samačnál* lépte át a Szávát és *Tuzlánál*, *Novi-Broskánál* és az erdős *Majeveica* Planimán vonta szét az arnauták csapatait, mire azután *Lipnicnél* a harmadik hadtesttel egyesült. A 5. hadtest időközben nyugati Bosznia és az északi Hercegovinában törte meg a lázadók erejét és rohammal vette be *Livno-t* (szept. 28.). Legtöbb nehézséget okozott a boszniai *Krajna* (v. *Török-Horvátország*). Bihácsot csak szept. 18. tudták bevenni és ekkor sem szűnt még meg a harc. *Kladus* fellelővár volt a lázadók utolsó menedékhelye, mely csak október 20. nyitotta meg kapuit. Bár ezzel a nyílt háború megszakadt, a szörványos harc, drvtámadások és rablások még évekig húzódtak. Az egész okkupációban a közös hadsereg 179 tisztet és 5006 katonát vesztett; azonfelül meghalt 1878. év végéig sebek és betegségek folytán 2233 ember.

SZINHÁZI CUKORKÁK,

ajándék-dobozok
gyöngyörű választékban

RUFF-CUKORKAÜZLET

Kárász-u., Ungár Mayer-palota. Telefon 11—34

HIREK

0000

Kezdődik a kábelháború

Berlinből jelentik: Anglia kezd az amerikaiaknak kellemetlen lenni. Kitiint, hogy a chifre-táviratot, amit Svédországnak amerikai követe küldött, *Anglia elfogta és az Anglián keresztül vezetett kábelvonalat elzárta*. Amerikát tehát Anglia eljárása igen közeli érinti, mert ha Amerika Európával saját kábelvonalain beszélni akar, ez csak Anglián keresztül és Anglia engedelmével történhetik. Vajjon nem fogja-e az Amerikát gondolkodóba ejteni?

Anglia jó félszázaddal ezelőtt belátta már, hogy a flotta mellett egy hatalmas világkábel-hálózat főerőssége lehet az államnak, a tengeri hatalomnak és a világkereskedelmének. A mintegy harminc kábeltársaságnak a *kétharmada angol*. Ez a kábelhálózat igen nagy erőssége és fegyverzete Angliának. Ezért tartózkodott Anglia mindig attól, hogy háborús bonyodalmak esetén a tengeralatti vonalakra vonatkozólag semlegességi nyilatkozatot tegyen. Sok eset mutatja, hogy Anglia előnyére használta föl mindig és *más államoknak határozott kárára*. Amikor a marokkói szultán meghalt, ami Franciaországot igen jelentékenyen és közeli érdekelte, az angol távirati társaságok harminchat órán keresztül nem közölték a világgal a kétségkívül jelentős eseményt. Így Anglia, melynek akkor ellentétes érdekei voltak, abba a helyzetbe juthatott, hogy mielőtt a távirat rendeltetési helyére érkezett volna, megtette a szükséges ellenintézkedéseket.

Elképzelhető tehát, hogy a kábeltáviratok rendkívül fontossága következtében *Németország is mindent elkövetett, hogy saját kábelvonalakkal rendelkezessék*. Így jött létre az első német-atlanti kábel 1900-ban, amely *Emden—Borkumtól* *Fayalon* át az *Azori-szigeteken* keresztül *Newyorkig* van elhelyezve. *Később a németek kábelvonalait szaporították és kábelhálózatukat megerősítették*.

A kábeleket, mint háborús időkben gyakran látjuk, *el lehet vágni és teljesen meg lehet semmisíteni*. A hadihajók rendszerint el is vannak látva azokkal az eszközökkel, amelyekkel a kábelek könnyűszerrel tönkreteszhetők. Nagyon természetes, hogy *a nagyszerű német páncélosok sem nélkülözik ezeket a szükséges apparátusokat*. Nagyon könnyen megtörténhetik tehát, hogy egy napon az angol kábeleket hajóhadunk megsemmisíti s ez által *Angliát teljesen elzárja a világtól*. Mert Anglia hatalmának is meg van a maga érzékeny *Achilles-sarka*. Remélhetőleg a kábelháborúban is *mi leszünk a győztesek*.

— Istentisztelet a király születése napján

Augusztus 18. . . . A király születésnapja, két ország ünnepe az ősz uralkodó nyolcvanegyedik életévének évfordulóját. A király születésnapja alkalmából az összes szegedi templomokban istentiszteletet tartanak. A belvárosi templomban kedden reggel fél hét órakor tartják meg az énekes miséket. Az evangélikus templomban délelőtt 10 órakor az istentisztelet keretében *Thomay József* tart ünnepi prédikációt, a református templomban pedig 10 órakor *Bereczk Sándor*. Kedden délután hat órakor a zsinagógában is ünnepi istentisztelet lesz. A katonaság ma délután kezdte meg az ünneplést, a régi honvédkaszárnya előtti gyakorlótéren *Koós Kálmán* százados mondott lelkesítő beszédet a honvédekhez. *Holnap reggel a huszárlaktanyában tábori misét tartanak*. A város tanácsa és törvényhatósága testületileg vesz részt az istentiszteletben.

— A szegedi katonanap. Szeged társadalmának vezetői nagy lelkesedéssel foglal-

koznak a katonanap előkészítésével. A katonanapot nem 18-án, hanem 20-án tartják meg. A program szerint, amelyet *Somogyi Szilveszter* dr. főkapitány állított össze, reggel a templomokban tartandó Szent István-napi miséken megkezdik már a gyűjtéseket. *Délben a korzón, ha lehetséges, katonazene hangversenye mellett a sétálóközönség között gyűjtenek a hölgyek*. Délután 6 órától 8 óráig a városháza erkélyéről tárogatón hazafias dalokat játszanak, buzdió, lelkesítő beszédet intéznek a közönséghez, az összes dalárdák énekelnek, a cigányzenekarok muzsikálnak, a belváros különböző pontján, a fölállított urnáknál pedig folytatják a gyűjtést. Nyolc órától kilencig *Tűzijáték lesz a Széchenyi-téren*, kilenc órakor pedig a *Korzó-mozi* előtt, ahol este előadást tartanak a szintársulat itt tartózkodó tagjai és dilettánsok is egyenéhá-nyan. Ma délelőtt tizenegy órakor *Somogyi Szilveszter* dr. elnöklésével gyűlést tartottak a katonanapot rendező hölgyek és fölosztották egymás között a teendőket. Elhatározták továbbá, hogy árusítani semmi mást nem fognak, csak kokárdákat, levelezőlapokat és virágokat. A gyűjtés céljára urnákat állítanak föl, ahol unasszonyok és leányok szőlítják föl szíves szóval a járóelőket az adakozásra. Körülbelül kétszáz urileány jelentkezett már eddig, hogy perselyekkel járja be az utcákat. A hölgyek a következő helyeken fölállított urnáknál gyűjtenek: *Raskó Istváné* a Templom-téren, *Holtzer Emilné* az újszegedi bejárónál, *Vajda Sándorné* a Klauzál-téren, dr. *Turcsányi Imréné* a Tisza-szobor előtt, *Polgár Lászlóné* a Széchenyi-téren, a *Kék Csillag* előtt, *Németh Kálmán* ezredesné a Klauzál-téren, *Nónay Dezső* ezredesné a Széchenyi-téren, *Eremita Lászlóné* a Tisza-szálloda előtt, özvegy *Csontos Imréné* a felsővárosi templom előtt, *Abaffy Rózsika* az alsóvárosi templom előtt, *Vészits Lajosné* és lovag *Worzikovszky Károlyné* a Széchenyi-téren.

— A szegedi iskolák megnyitásáról.

Szele Róbert dr. szegedi tankerületi főigazgató a szegedi iskolák megnyitási kérdéséről a következőket mondotta:

— A vallás- és közoktatásügyi minisztériumból eddig még semmiféle értesítést nem kaptam. Az *érettségi javítóvizsgálatot*, ha erre vonatkozóan külön utasítás nem érkezik, szeptember első napjaiban okvetlenül meg fogom tartatni. Nem tartom valószínűnek, hogy az előadások rendes időben kezdődjenek meg, hiszen az *iskolák helyiségeit kórházakká alakították át vagy szobákat helyeztek el bennük*, azonkívül a tanárok közül is igen sokat behívtak a katonasághoz. *Ha a megnyitást elhalasztják, a javító osztályvizsgákat nem tartjuk meg szeptemberben*, hanem csak a megnyitás előtt és pedig azért, hogy a vidéki tanulóknak ne okozzunk ezzel külön költséget és fáradságot. Egyébként a minisztérium értesítésének a hét valamelyik napján okvetlenül meg kell érkeznie.

FOGAK

szájpadlás
nélkül.

Az általam készített

rágásra kitűnően használható a valódi fogaktól fel nem ismerhető, az eredeti fogakat teljesen pótolják. Készítek továbbá arany koronákat és levehető arany hidakat jutányos árak mellett. Vidékiek 12 óra alatt lesznek kielégítve

Barta Ágoston fogtechnikus

== SZEGED, KIGYO-UTCA 1. SZ. ==

TELEFON 1364.